

Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid (2015–2017)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 2 år

Undervisningsspråk: Norsk

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Halden

Kontakt

Studieveileder: Anne-Marit Brække

Telefon: +47 69 60 81 48

E-post: studier@hiof.no

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid (PPU-Y) ved Høgskolen i Østfold reguleres blant annet av:

- forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. mars 2013 med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 § 3-2 annet ledd.
- forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold
- [forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.](#)

Les mer om skikkethetsvurdering i [høgskolens studenthåndbok.](#)

Politiattest

I henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.2007, *kap. 6 Politiattest ved opptak til høyere utdanning*, skal alle studenter i praktisk-pedagogisk utdanning levere politiattest. Søkere med merknad på politiattesten som er relevant for opptak til studiet skal levere politiattesten innen 3 uker etter tilbud om studieplass er gitt. Søkere som ikke har merknad på politiattesten skal levere politiattest senest innen studiestart. Dersom søkeren får tilsagn om studieplass mindre enn fjorten dager før studiestart skal politiattest fremlegges senest tre uker etter tilbud om studieplass er gitt. Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

Avdeling for lærerutdanning (Avdelingsstyret) vedtar hvert studieår tilbudet som vil bli gitt innen yrkesdidaktikk. Kunngjøring skjer i forbindelse med utlysning av studiet, og annonseres på høgskolens nettsider og i studieplanen.

Yrkesdidaktiske studietilbud

For kullet 2015 – 2017 tilbyr HiØ følgende portefølje av didaktiske fordypninger for yrkesfag:

- Bygg- og anleggsteknikk
- Design og håndverk
- Elektrofag
- Helse- og oppvekst
- Restaurant- og matfag
- Teknikk og industriell produksjon

Det forutsettes et tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere for igangsetting av de ulike didaktikktilbudene.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om yrkesfag, pedagogikk og yrkesdidaktikk, arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen, og kan vurdere behov for HMS-tiltak
- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8-13 trinn)
- har bred kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- har kunnskap om ungdom i vanskelige situasjoner og om deres rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor det yrkespedagogiske og det yrkesfaglige området, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

Ferdigheter

Kandidaten kan

- anvende sine yrkesfaglige, pedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kunnskaper
- planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring tilpasset elevenes/lærlingenes behov
- identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter, herunder yrkesdidaktisk bruk av digitale verktøy
- vurdere og dokumentere elevens læring og utvikling, gi læringsfokuserende tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene kan reflektere over egen læring

- orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8-13.trinn)
- beherske relevante arbeidsprosesser, verktøy, teknikker og uttrykksformer og reflektere over egen yrkesutøvelse og justere denne under veiledning
- bruke og henvise til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i relevante faglige og yrkesetiske problemstillinger og kan formidle sentralt fagstoff på norsk både skriftlig, muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer
- kan via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsliv
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø
- kan bygge gode relasjoner til og samarbeide med foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere

Opptak

Minstekrav for opptak er ett av følgende:

- 1) Fag-/svennebrev eller annen treårig yrkesutdanning på videregående nivå,
og generell studiekompetanse/realkompetanse,
og minimum 2 års yrkesteoritisk utdanning på høyere nivå eller godkjent fagskole,
og minimum 4 års relevant yrkespraksis.

eller

- 2) Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng i en profesjonsrettet universitets- eller høyskoleutdanning,
og minimum to års relevant yrkespraksis.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13 er et toårig deltidsstudium og består av følgende emner:

- **Praktisk yrkespedagogikk** tas sammenhengende gjennom studiets to år (tilsvarer 30 studiepoeng)
- **Yrkesdidaktikk** er delt i to emner pr yrkesretning:

Yrkesdidaktikk, Ledelse av læreprosesser tas første og andre semester og består av en fellesdel og en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn (tilsvarer 15 studiepoeng)

Yrkesdidaktikk, Skolen i samfunnet går over tredje og fjerde semester og har også en fellesdel og en fordypningsdel (tilsvarer 15 studiepoeng)

- **Praksisopplæring** (fire perioder, totalt 60 dager). For mer informasjon, se eget pkt om praksis.

Studiet er bygget opp som et integrert studium hvor emnene tilsammen gir uttelling for 60 studiepoeng.

Tematisk er studiet delt i to: I første halvdel av studiet (første og andre semester) vil fokus i emnene og praksisopplæringen være på *Ledelse av læreprosesser - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv*. I andre halvdel (tredje og fjerde semester) er fokuset i emnene og praksisopplæringen på *Skolen i samfunnet - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv*.

I løpet av studiet skal studentene også gjennomføre et utviklingsprosjekt med et omfang tilsvarende 10 studiepoeng. Prosjektet skal være tverrfaglig og kombinere praktisk yrkespedagogikk, yrkesdidaktikk og praksisopplæring.

Organisering og læringsformer

Organisering

Studiet er organisert med tre samlinger pr. semester. Hver samling har en varighet på ca. en uke. Totalt er det lagt opp til 12 samlinger gjennom to studieår. For studieåret 2015-2016 er samlingene lagt til uke 38, 43 og 50 i høstsemesteret, og uke 3, 10 og 16 i vårsemesteret. Det vil dessuten være en til to oppstartsdager i uke 33, hvor studentene informeres om forhold som angår gjennomføring av studiet og gjeldende forpliktelser. Informasjon om samlinger i 2016-2017 annonseres i løpet av studiet.

Eksamensperiodene og praksisperioder kommer i tillegg til samlinger. Det forventes at studentene gjennomfører praksisperiodene som en tilsvarende fulltidsansatt lærer i disse periodene.

Emnet *Praktisk yrkespedagogikk* går gjennom alle fire semestre med tema "Ledelse av læreprosesser" i 1. og 2. semester og "Skolen i samfunnet" 3. og 4. semester.

Yrkesdidaktikkemner med tema "Ledelse av læreprosesser" gjennomføres med en fellesdel i første semester og en fordypningsdel i andre semester.

Yrkesdidaktikkemner med tema "Skolen i samfunnet" gjennomføres med en fellesdel i tredje semester og en fordypningsdel i fjerde semester.

Læringsformer; helhet og sammenheng

Rammeplanen for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13 legger vekt på helhet og sammenheng i studiet. Studiets arbeidsformer, arbeidskrav og avsluttende utviklingsprosjekt er sentrale elementer i å skape den helhetlige kompetansen som kreves for å bli en god lærer. Et annet bidrag er at studiet er organisert på en slik måte at det vil være en del felles undervisning mellom pedagogikk og yrkesdidaktikk. Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag vil også ha noe felles undervisning med praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag.

Arbeidsformene legges opp slik at studentene:

- arbeider med praksisbaserte og problemorienterte oppgaver
- nyttiggjør seg oppgitte kilder og vurderer kildene kritisk og selvstendig
- deltar i evaluering av opplæringen
- deltar i arbeid med presentasjoner og i erfarings- og kunnskapsdeling med hverandre
- arbeider variert med ulike lære- og undervisningsmidler (analoge og digitale)

Studentsamarbeid

Studentene har tilhørighet i en basisgruppe som utgjør en sentral arbeidsform mellom samlingene. Nærmere retningslinjer for arbeid i basisgruppene vil bli gitt ved studiestart.

Opplæring i læringsplattform og IKT

I studiet brukes læringsplattformen Fronter til organisering, arkivering og kommunikasjon. Tilgang til og ferdigheter i systemet er en forutsetning for deltakelse i studiet, det gis opplæring i starten av studiet. Enkelte emner kan også operere med spesifikke krav til bruk av IKT.

Ansvar og plikter

Den enkelte student er ansvarlig for å sette seg inn i studiets og skoleverkets planer. Studentene skal til en hver tid holde seg orientert om studiet ved hjelp av læringsplattformen Fronter. Det forventes regelmessig innsats i forhold til å sette seg inn i den oppgitte og aktuelle litteratur/kilder og arbeide med pålagte arbeidsoppgaver.

Bruk av bibliotek

Biblioteket skal bidra til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske informasjonskilder, ha kjennskap til internasjonale databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det vil også bli undervist i referanseteknikk. Bibliotekpersonalet gir nødvendig opplæring i dette.

Arbeidskrav

Det er knyttet arbeidskrav til studiet ved de enkelte emnene, se emnebeskrivelser for mer informasjon. Arbeidskravene må være gjennomført og godkjent innen de til enhver tid gitte tidsfrister og før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Obligatorisk undervisning

Undervisningen er obligatorisk og det føres fravær. Studenten kan ha inntil 20 % fravær. Fraværet regnes for hvert enkelt emne.

Veiledning

Studentene får tildelt veileder i tilknytning til obligatoriske oppgaver og utviklingsprosjektet. Studenten er selv ansvarlig for å søke veiledning.

Praksis

Studentene skal totalt ha 60 dagers veiledet praksisopplæring (jfr. rammeplanen for studiet).

- Praksisopplæringen skal i hovedsak gjennomføres i videregående opplæring.
- Minst 10 dager skal gjennomføres på ungdomstrinnet (8.-10. trinn).
- Studenter som er tilsatt i skolen, gjennomfører minimum 35 dager av praksisopplæringen ved annen skole enn egen arbeidsplass.
- Det er utarbeidet egen plan for praksisopplæringen, se de enkelte emnebeskrivelsene.
- Faglærere fra HiØ følger opp studenten i praksisopplæringen gjennom kontakt med student og praksislærer.

Praksisopplæringen er organisert i to perioder på 25 dager hver i 1. og 4. semester. I tillegg kommer en praksisperiode som gjennomføres på ungdomstrinnet. Denne perioden er på 10 dager totalt, og gjennomføres normalt i to bolker på 5 dager hver i 2. og 3. semester. Normal praksisprogresjon kan fremstilles slik:

1. semester: 25 dager
2. semester: 5 dager
3. semester: 5 dager
4. semester: 25 dager

I praksisperiodene i 1. og 4. semester skal studentene ha 8 - 12 timer undervisning pr. uke og 2 - 3 timer skal i tillegg brukes til før-, underveis- og etterveiledning. Normalt har studentene individuell praksis, men kan også organiseres i par eller i grupper på tre. Det må imidlertid sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.

Praksisperioden som skal gjennomføres på ungdomstrinnet (8.-10. trinn) vil primært ha fokus på overganger fra ungdomstrinnet til videregående opplæring og på ulike aktiviteter knyttet til utdanningsvalg.

Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid på fulltid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.

Praksisopplæringen må være bestått før studenten kan framstille seg til eksamen. Det er bare adgang til å ta hver praksisperiode om igjen én gang ved ikke bestått praksisperiode. Får studenten vurdert samme praksisperiode til «Ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes.

Praksisskolen er, i samarbeid med høgskolen, ansvarlig for at praksisopplæringen skjer i samsvar med praksisplaner og retningslinjer for praksis. Didaktikk-lærere og pedagogikk-lærere ved studiet har et felles ansvar for å holde kontakt med studentene mens de gjennomfører praksisopplæringen. Høgskolens fagpersonale organiseres med ansvar for bestemte studenter for hver periode. Praksisskolene har ansvar for å vurdere studenten i praksisopplæringen og skal skrive rapport fra perioden. Høgskolens faglærere kan veilede i denne prosessen.

Studenter som er i jobb i en undervisningsstilling kan søke om å få ha egenpraksis i den første praksisperioden (25 dager). Resterende praksis (25 dager) må være ved annen skole.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisningen på studiet skal være forskningsbasert og dreie seg om nyere og aktuell forskning i læringsarbeid og undervisning. Studentene inviteres til medvirkning i fagpersonalets forskning.

Studentene skal også gjennomføre et tverrfaglig utviklingsprosjekt, som har et omfang på tilsvarende 10 studiepoeng.

Internasjonalisering

Studiet er en nasjonal lærerutdanning og skal forberede for arbeid i det norske skoleverket. Det er likevel naturlig at studiet også omfatter diskusjoner av skolesystemer i andre land og internasjonale perspektiver på utdanning. Det vil derfor også være mulig å gjennomføre deler av praksisopplæringen ved skoler i utlandet. Et slikt tilbud må behandles etter søknad og få godkjenning fra studiets ledelse.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiet og emnene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet. HiØ gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (EVA2).

Fastsatt evaluering av studiet finner sted elektronisk etter første halvdel av studiet og like før eksamen. Ellers føres en løpende dialog mellom tillitsvalgte og fagansvarlige.

Det forutsettes også at det enkelte emne i studiet blir evaluert (EVA3).

Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene er lagt opp slik at studentene gis formativ vurdering både underveis og til slutt i hvert emne. Studentene får tilbakemelding underveis i studiet i forbindelse med arbeidskrav og praksis. De skal se sammenhenger mellom praksis og teori, oppleve varierte vurderingsformer og få veiledning og støtte i sin egen læring og personlige utvikling. Tilbakemelding kan gis i både skriftlig, muntlig og i medvirkende form.

Skikkethetsvurdering

Høgskolen i Østfold har ansvar for å vurdere om den enkelte student er skikket for læreryrket. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. Løpende skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet, men med fokus etter hvert semester. Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Studieleelsen skal varsles så raskt som mulig dersom det er tvil om en students skikkethet, slik at eventuelle tiltak raskt kan iverksettes.

Departementet har fastsatt kriterier og prosedyrer for skikkethetsvurdering (jfr. forskrift om skikkethet i høyere utdanning). Vitnemål for fullført lærerutdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for læreyrket.

Se også HiØs nettsider for skikkethetsvurdering som beskriver prosedyrer ved skikkethetsaker.

Vurdering

Vurdering av praksis

Praksisopplæringen vurderes etter hver enkelt praksisperiode med karakteren bestått/ikke bestått.

Praksisskolene (praksislærer og hovedkontakt) er ansvarlig for karaktersetningen i praksisperiodene som gjennomføres i 1. og 4. semester.

For praksisperioden som gjennomføres på ungdomstrinnet (2. og 3. semester) er det HiØs faglærere som i samråd med praksisskolen vurderer praksisopplæringen.

For at studenten skal kunne fremstille seg til eksamen må han/hun ha fått godkjent alle arbeidskrav og ha bestått praksisopplæring. Se også pkt. Praksis for mer informasjon.

Vurdering av yrkesdidaktiske emner

Yrkesdidaktiske emner har ingen egen sluttvurdering, sluttvurderingen er inkludert i den totale vurderingen i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*. For å kunne fremstille seg til eksamen i *Praktisk yrkespedagogikk*, må studenten ha fått godkjent alle arbeidskrav knyttet til sine yrkesdidaktiske emner. Arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.

Sluttvurdering

Sluttvurderingen består av to deleksamener: **Individuelt utviklingsprosjekt (hjemmeoppgave) og muntlig eksamen**. Før studenten kan fremstille seg til sluttvurdering må også alle arbeidskrav i yrkesdidaktiske emner være godkjent. Sluttvurderingen, og dermed uttelling i form av studiepoeng, er knyttet til emnet *Praktisk yrkespedagogikk*. Sluttvurderingen vurderes med bokstavkarakterer A - F. Se emnebeskrivelsen for detaljer om vurdering.

Avsluttende vurdering bygger på

- de krav til akademisk standard som gjelder på universitets- og høghskolenivå
- de generelle mål som er gitt i rammeplan for utdanningen
- læringsutbyttene i studieplanen og emnebeskrivelser

Plagiatkontroll

Utviklingsprosjekt (hjemmeoppgave) skal til elektronisk plagiatkontroll. Andre emner og arbeidskrav kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold.

Vitnemål

Det føres to karakterer på vitnemålet:

1. Felles karakter for pedagogikk og yrkesdidaktikk (bokstavkarakter)
2. Karakter for praksisopplæringen (bestått)

I tillegg føres yrkesdidaktisk spesialisering opp på vitnemålet, angitt som godkjent.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014, og gjelder både *Praktisk yrkespedagogikk* og *yrkesdidaktikk*.

Baltzersen, Rolf (2014): *Praksisveilederen i skolen*, Wikibok

Børhaug, Kjetil og Solhaug, Trond (2014): *Skolen i demokratiet, demokratiet i skolen*, Universitetsforlaget

Bergem, Trygve (2011): *Læreren i etikkens motlys*, Gyldendal akademisk

Breilid, Nils og Lassen, Liv (2010): *Den gode elevsamtalen*, Gyldendal akademisk

Eng, Roar (red.) (2011): *Vurdering for læring i skolen*. Høyskoleforlaget

Hauge, An-Magritt (2014): *Den felleskulturelle skolen*, Universitetsforlaget

Hiim, Hilde (2013): *Praksisbasert yrkesutdanning*, Gyldendal akademisk

Nilsen, Sigmund Egil og Haaland, Grete (2013): *Læring gjennom praksis*, Pedlex

Overland, Bjørn (2009): *Pedagogisk dannelse og skoleutvikling*, Cappelen akademisk

Postholm, May Britt og Jakobsen, Dag Ivar (2011): *Læreren med forskerblikk: innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*, Høyskoleforlaget

Sylte, Anna Lisa (2013): *Profesjonspedagogikk*, Gyldendal akademisk

Noe litteratur vil kunne komme i tillegg for yrkesdidaktikkemnene. Dette vil det bli opplyst om ved studiestart.

Jobb og videre studier

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag kvalifiserer for lærerarbeid på skoleverkets 8.-13. trinn. Avhengig av din fag- og yrkesbakgrunn vil PPU for yrkesfag kvalifisere deg til å jobbe som lærer på ungdomstrinnet eller i videregående opplæring. Noen vil også kunne undervise på høyere nivå slik som for eksempel fagskoler.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Unni Hagen, 27.06.2014

Studieplanen er revidert

Studieleder Kristin Solli, 22.06.2015

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2015 - 2017. Det finnes egne studieplaner for Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag (PPU), heltid og deltid. Disse følger egen rammeplan.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2015

Pedagogisk emne

LPYPED14 · Del 1 av 4
Praktisk yrkespedagogikk

Emner i didaktikk

LPYRM114 · Del 1 av 2
Restaurant- og matfag, Ledelse av læreprosesser

LPYTIP114 · Del 1 av 2
Teknikk og industriell produksjon, Ledelse av læreprosesser

LPYDH114 · Del 1 av 2
Design og håndverk, Ledelse av læreprosesser

LPYELE114 · Del 1 av 2
Elektrofag, Ledelse av læreprosesser

LPYHS114 · Del 1 av 2
Helse og oppvekstfag, Ledelse av læreprosesser

LPYBA114 · Del 1 av 2
Bygg- og anleggsteknikk, Ledelse av læreprosesser

Undervisningspraksis, 12 uker

LPYPRAH14
Praksisperiode 1, 5 uker

0 stp

Vår 2016

Pedagogisk emne

LPYPED14 · Del 2 av 4
Praktisk yrkespedagogikk

Emner i didaktikk

LPYRM114 · Del 2 av 2
Restaurant- og matfag, Ledelse av læreprosesser

0 stp

LPYTIP114 · Del 2 av 2
Teknikk og industriell produksjon, Ledelse av læreprosesser

0 stp

LPYDH114 · Del 2 av 2 Design og håndverk, Ledelse av læreprosesser	0 stp
LPYELE114 · Del 2 av 2 Elektrofag, Ledelse av læreprosesser	0 stp
LPYHS114 · Del 2 av 2 Helse og oppvekstfag, Ledelse av læreprosesser	0 stp
LPYBA114 · Del 2 av 2 Bygg- og anleggsteknikk, Ledelse av læreprosesser	0 stp

Undervisningspraksis, 12 uker

LPYPRAHV14 · Del 1 av 2 Praksis på ungdomstrinnet, 2 uker
--

Høst 2016

Pedagogisk emne

LPYPED14 · Del 3 av 4 Praktisk yrkespedagogikk

Emner i didaktikk

LPYRM214 · Del 1 av 2 Restaurant- og matfag, Skolen i samfunnet
LPYTIP214 · Del 1 av 2 Teknikk og industriell produksjon, Skolen i samfunnet
LPYDH214 · Del 1 av 2 Design og håndverk, Skolen i samfunnet
LPYELE214 · Del 1 av 2 Elektrofag, Skolen i samfunnet
LPYHS214 · Del 1 av 2 Helse og oppvekstfag, Skolen i samfunnet
LPYBA214 · Del 1 av 2 Bygg- og anleggsteknikk, Skolen i samfunnet

Undervisningspraksis, 12 uker

LPYPRAHV14 · Del 2 av 2 Praksis på ungdomstrinnet, 2 uker	0 stp
--	-------

Vår 2017

Pedagogisk emne

LPYPED14 · Del 4 av 4
Praktisk yrkespedagogikk

60 stp

Emner i didaktikk

LPYRM214 · Del 2 av 2
Restaurant- og matfag, Skolen i samfunnet

0 stp

LPYTIP214 · Del 2 av 2
Teknikk og industriell produksjon, Skolen i samfunnet

0 stp

LPYDH214 · Del 2 av 2
Design og håndverk, Skolen i samfunnet

0 stp

LPYELE214 · Del 2 av 2
Elektrofag, Skolen i samfunnet

0 stp

LPYHS214 · Del 2 av 2
Helse og oppvekstfag, Skolen i samfunnet

0 stp

LPYBA214 · Del 2 av 2
Bygg- og anleggsteknikk, Skolen i samfunnet

0 stp

Undervisningspraksis, 12 uker

LPYPRAV14
Praksisperiode 2, 5 uker

0 stp

LPYPED14 Praktisk yrkespedagogikk (Høst 2015–Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 60

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 2 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet *Praktisk yrkespedagogikk* inngår i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag (trinn 8-13)*, *deltid* og er obligatorisk for alle studenter.

Emnet utgjør tilsammen 60 studiepoeng, men har et undervisningsomfang tilsvarende 30 studiepoeng. Eksamen (og uttelling av studiepoeng) omfatter også yrkesdidaktiske emner. Se også generell del av studieplanen for mer informasjon om dette.

Undervisningssemester

1. - 4. semester (høst-vår-høst-vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har kunnskap om:

- læring, læringsperspektiver og læreplanteori
- undervisningsplanlegging og ledelse av læringsaktiviteter i en yrkespedagogisk praksis
- opplærings læreplaner og styringsdokumenter
- skolens og yrkesopplærings rolle i utvikling av elevers sosiale og individuelle utvikling
- grunnleggende etiske prinsipper og dilemmaer i lærerprofesjonen
- tilnærminger og metoder som fremmer elevens/lærlingens mestring og motivasjon
- ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring
- skolens og yrkesopplærings historiske og aktuelle funksjon som samfunnsinstitusjon og kulturbærer nasjonalt og internasjonalt
- skolens/lærebedriftens særtrekk som organisasjon
- nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen samt undersøkelsesmetoder i forsknings- og utviklingsarbeid
- sentrale tema innenfor den flerkulturelle skolen og opplæringsbehovene hos elever/lærlinger med ulik kulturell bakgrunn
- kommunikasjon og samhandling innenfor et læringsfelleskap preget av mangfold
- skolens plass i samfunnet, og tilnærminger til å bruke lokalsamfunnet som læringsarena for å realisere et variert og tilpasset opplæringstilbud

Ferdigheter

Studenten:

- kan kartlegge og vurdere elevens/lærlingens læreforutsetninger som grunnlag for tilpasset opplæring
- kan planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere læringsarbeidet for mangfoldet av elever/lærlinger
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling, gi læringsfokuserede framovermeldinger og bidra til at elevene/lærlingene kan reflektere over egen læring
- er i stand til å bruke og begrunne varierte arbeids- og vurderingsformer tilpasset yrkesfagenes egenart
- har evne til å samarbeide med elever/lærlinger, kolleger og samarbeidspartnere om å utvikle opplæringen
- kan bruke og henviser til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid
- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8-13.trinn)

Generell kompetanse

Studenten:

- kan skape interesse for yrkespedagogisk utviklingsarbeid og utvikle forståelse for sammenhengen mellom læring og yrkesopplærings funksjon i samfunnet
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsnivå
- har innsikt i relevante faglige og etiske problemstillinger knyttet til yrke og opplæring og kan formidle sentralt fagstoff på norsk både skriftlig og muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer
- har forståelse for lærerens og opplærings rolle i et samfunn preget av mangfold

Innhold

Første del av emnet (tilsvarende et omfang på 15 studiepoeng) fokuserer på *Ledelse av læreprosesser: ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv*. Den første delen av emnet har særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Den omfatter kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Andre del av emnet (tilsvarende et omfang på 15 studiepoeng) fokuserer på *Skolen i samfunnet - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv*. Denne delen av emnet omfatter skolen i samfunnet og skal gi kompetanse til å lede lærings- og utviklingsarbeid i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Her vektlegges forhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal kunne bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Undervisnings- og læringsformer

Læringsformene vil basere seg på variasjon i arbeidsmåter og med medvirkning og deltakelse fra studentenes side. Arbeid med anvendelse av digitale læringskilder og bruk av digitale verktøy vil bli vektlagt. Læringsformene skal også ha fokus på relasjonsbygging, gjennom gruppevirksomhet faglig og tverrfaglig. Noe av undervisningen i pedagogikk skjer i samarbeid med yrkesfagdidaktikk.

Praksis

Praksisopplæringen 60 dager inngår som en viktig del av emnet. Emnebeskrivelsene for praksisopplæringen er samordnet med emnebeskrivelsene for yrkespedagogikk og yrkesdidaktikk.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær, regnet pr semester.

2) *Gruppeoppgave (2-3 studenter) om observasjon/analyse av elev-/læringsmiljø*. Denne oppgaven utføres i forbindelse med **første praksisperiode**. Nærmere retningslinjer om formen på oppgaven vil bli gitt. Etter nærmere avtale kan oppgaven også løses individuelt. Omfang: 5-7 sider.

3) *Midtveisdokumentasjon om ledelse av læreprosesser*

Dokumentasjonen kan utformes og gjennomføres på en måte som lærere og studenter finner formålstjenlig, men ut fra den klare føringen at studenten skal dokumentere kunnskap og ferdigheter innen læringsutbyttebeskrivelsene for den første delen av emnet, og leveres i **2. semester/1. studieår**. Nærmere retningslinjer vil bli gitt.

4) *Skriftlig oppgave på bakgrunn av praksisperioden på ungdomstrinnet*. Teksten skal presentere en problemstilling/utfordring knyttet til overganger fra ungdomstrinnet til videregående opplæring. Studentene velger selv om de vil skrive teksten i gruppe eller individuelt. Omfang: 4-5 sider. Arbeidskravet leveres i **3. semester/2. studieår**. Nærmere retningslinjer vil bli gitt.

5) *Alle arbeidskrav knyttet til yrkesdidaktiske emner må være godkjent.*

6) *Alle praksisperioder må være bestått*

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Ved ikke godkjente arbeidskrav gitt som oppgaver (arbeidskrav 2, 3 og 4), kan studenten få ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Ved ikke godkjente arbeidskrav som handler om tilstedeværelse (arbeidskrav 1) og/eller godkjenning av yrkesdidaktiske emner (arbeidskrav 5), må studenten normalt følge undervisningen på nytt.

For godkjenning av praksis (arbeidskrav 6), se egne retningslinjer for praksis og gjeldende forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold.

Eksamen

Underveisvurdering:

Studentene skal få tilbakemeldinger underveis i studiet knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene i emnebeskrivelsen for pedagogikk og kan gis muntlig eller skriftlig, i samlet studentgruppe, i basisgrupper/yrkesfaggrupper eller individuelt.

Sluttvurdering:

Eksamen i *Praktisk yrkespedagogikk* inngår i en helhetlig vurdering for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, dvs. at eksamen også inkluderer sluttvurdering av yrkesdidaktiske emner. Sluttvurderingen er delt i to deleksamener:

Deleksamen 1. Utviklingsprosjekt (individuell hjemmeoppgave), teller 50 % av total karakter

Utviklingsprosjektet er individuelt og skrives i form av en rapport. Utviklingsprosjektet er definert som en dybdekomponent. Omfang: ca. 25 sider +/-2. Nærmere spesifikasjoner om format vil bli gitt. Rapporten skal leveres inn 3 - 4 uker før muntlig eksamen etter nærmere angitt frist. Rapporten skal leveres inn i to trykte eksemplarer og som elektronisk versjon.

Veiledning: det gis veiledning på utviklingsoppgaven av oppnevnte veiledere. Veileder skal godkjenne problemstilling for oppgaven.

Utviklingsprosjektet må være bestått før deleksamen 2 (muntlig eksamen) kan avlegges.

Deleksamen 2. Individuell muntlig eksamen, teller 50 % av total karakter

Varighet: ca 45 minutter.

Den muntlige eksaminasjonen er en dialog mellom sensor/eksaminator og student som skal vise studentens breddekompetanse innenfor studiets kunnskaps-, ferdighets- og kompetanseområder.

Det utarbeides vurderingskriterier for både den skriftlige og muntlige eksamen.

Karaktersystem og sensur

Eksamensbesvarelsene vurderes av ekstern og intern sensor.

Deleksamener inngår i samlet karakter for emnet, og gir uttelling først når begge deleksamener i emnet er bestått. Sammenslåing av deleksamener skal skje automatisk via det studieadministrative systemet. Det benyttes en gradert karakterskala fra A til F, hvor A er beste karakter, E er dårligste bestått karakter og F betyr Ikke bestått.

Ved nyeksamen for å forbedre karakter må begge deleksamener tas på nytt.

Ved nyeksamen som følge av stryk på muntlig, arrangeres det kun ny muntlig, studenten skal i disse tilfellene ikke skrive ny utviklingsoppgave.

Klageadgang: ved klage på sensur på utviklingsoppgaven skal denne vurderes på nytt.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Se generell del av studieplanen (felles litteraturliste for pedagogikk og didaktikk).

LPYRM114 Restaurant- og matfag, Ledelse av læreprosesser (Høst 2015–Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst) og 2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning i yrkesfaget
- kunnskap om læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter for opplæringen og yrket
- kunnskap om differensieringstiltak og undervisningsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen i yrkesfaget
- kunnskap om minoritetsspråklige elevers behov for tilrettelegging av yrkesopplæringen

Ferdigheter

Studenten kan:

- tilpasse opplæringen i yrket til den enkelte elevs/lærlings forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder for å veilede elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- vurdere og dokumentere elevens læring (i faget/yrket) samt bistå eleven med refleksjon om eget behov for opplæring i yrket
- tolke læreplanverket i lys av ulike kunnskaps- og læringssyn
- formulere mål /læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring samt vurderingsformer som ivaretar yrkets egenart
- anvende relevante læremidler
- legge til rette for å utvikle grunnleggende ferdigheter i yrkesopplæringen
- kunne vurdere og iverksette relevante HMS-tiltak i opplæringen
- planlegge, gjennomføre og vurdere tverrfaglige og flerfaglige undervisningsopplegg med tanke på å yrkesrette undervisningen

Generell kompetanse

Studenten kan:

- delta konstruktivt, kritisk og aktivt i kollegasamarbeid på tvers av fag med tanke på yrkesretting av undervisningen
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevens/lærlingens faglige og personlige utvikling

Innhold

Yrkesdidaktikk: ledelse av læreprosesser fokuserer på ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet tar for seg ulike læringsarenaer, med særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Det omfatter kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte.

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i yrkesfaget, 12-15 sider

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i yrkesfaget i 1. praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av yrkesdidaktikklærer. Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent arbeidskrav får studenten ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Restaurant- og matfag, Ledelse av læreprosesser* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Vil bli publisert før studiestart.

LPYTIP114 Teknikk og industriell produksjon, Ledelse av læreprosesser (Høst 2015–Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst) og 2. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning i yrkesfaget
- kunnskap om læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter for opplæringen og yrket
- kunnskap om differensieringstiltak og undervisningsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen i yrkesfaget

- kunnskap om minoritetsspråklige elevers behov for tilrettelegging av yrkesopplæringen

Ferdigheter

Studenten kan:

- tilpasse opplæringen i yrket til den enkelte elevs/lærlings forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder for å veilede elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- vurdere og dokumentere elevens læring (i faget/yrket) samt bistå eleven med refleksjon om eget behov for opplæring i yrket
- tolke læreplanverket i lys av ulike kunnskaps- og læringssyn
- formulere mål /læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring samt vurderingsformer som ivaretar yrkets egenart
- anvende relevante læremidler
- legge til rette for å utvikle grunnleggende ferdigheter i yrkesopplæringen
- kunne vurdere og iverksette relevante HMS-tiltak i opplæringen
- planlegge, gjennomføre og vurdere tverrfaglige og flerfaglige undervisningsopplegg med tanke på å yrkesrette undervisningen

Generell kompetanse

Studenten kan:

- delta konstruktivt, kritisk og aktivt i kollegasamarbeid på tvers av fag med tanke på yrkesretting av undervisningen
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevens/lærlingens faglige og personlige utvikling

Innhold

Yrkesdidaktikk: ledelse av læreprosesser fokuserer på ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet tar for seg ulike læringsarenaer, med særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Det omfatter kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte.

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i yrkesfaget, 12-15 sider

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i yrkesfaget i 1. praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av yrkesdidaktikklærer. Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent arbeidskrav får studenten ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Teknikk og industriell produksjon, Ledelse av læreprosesser* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Vil bli publisert før studiestart.

LPYDH114 Design og håndverk, Ledelse av læreprosesser (Høst 2015–Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst) og 2. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning i yrkesfaget
- kunnskap om læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter for opplæringen og yrket
- kunnskap om differensieringstiltak og undervisningsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen i yrkesfaget

- kunnskap om minoritetsspråklige elevers behov for tilrettelegging av yrkesopplæringen

Ferdigheter

Studenten kan:

- tilpasse opplæringen i yrket til den enkelte elevs/lærlings forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder for å veilede elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- vurdere og dokumentere elevens læring (i faget/yrket) samt bistå eleven med refleksjon om eget behov for opplæring i yrket
- tolke læreplanverket i lys av ulike kunnskaps- og læringssyn
- formulere mål /læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring samt vurderingsformer som ivaretar yrkets egenart
- anvende relevante læremidler
- legge til rette for å utvikle grunnleggende ferdigheter i yrkesopplæringen
- kunne vurdere og iverksette relevante HMS-tiltak i opplæringen
- planlegge, gjennomføre og vurdere tverrfaglige og flerfaglige undervisningsopplegg med tanke på å yrkesrette undervisningen

Generell kompetanse

Studenten kan:

- delta konstruktivt, kritisk og aktivt i kollegasamarbeid på tvers av fag med tanke på yrkesretting av undervisningen
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevens/lærlingens faglige og personlige utvikling

Innhold

Yrkesdidaktikk: ledelse av læreprosesser fokuserer på ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet tar for seg ulike læringsarenaer, med særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Det omfatter kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Se generell del av studieplanen for mer informasjon om samlinger og organisering.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte.

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i yrkesfaget, 12-15 sider

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i yrkesfaget i 1. praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av yrkesdidaktikk lærer. Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent arbeidskrav får studenten ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Design og håndverk, Ledelse av læreprosesser* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Vil bli publisert før studiestart.

LPYELE114 Elektrofag, Ledelse av læreprosesser (Høst 2015–Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst) og 2. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning i yrkesfaget
- kunnskap om læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter for opplæringen og yrket
- kunnskap om differensieringstiltak og undervisningsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen i yrkesfaget

- kunnskap om minoritetsspråklige elevers behov for tilrettelegging av yrkesopplæringen

Ferdigheter

Studenten kan:

- tilpasse opplæringen i yrket til den enkelte elevs/lærlings forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder for å veilede elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- vurdere og dokumentere elevens læring (i faget/yrket) samt bistå eleven med refleksjon om eget behov for opplæring i yrket
- tolke læreplanverket i lys av ulike kunnskaps- og læringssyn
- formulere mål /læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring samt vurderingsformer som ivaretar yrkets egenart
- anvende relevante læremidler
- legge til rette for å utvikle grunnleggende ferdigheter i yrkesopplæringen
- kunne vurdere og iverksette relevante HMS-tiltak i opplæringen
- planlegge, gjennomføre og vurdere tverrfaglige og flerfaglige undervisningsopplegg med tanke på å yrkesrette undervisningen

Generell kompetanse

Studenten kan:

- delta konstruktivt, kritisk og aktivt i kollegasamarbeid på tvers av fag med tanke på yrkesretting av undervisningen
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevens/lærlingens faglige og personlige utvikling

Innhold

Yrkesdidaktikk: ledelse av læreprosesser fokuserer på ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet tar for seg ulike læringsarenaer, med særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Det omfatter kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte.

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i yrkesfaget, 12-15 sider

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i yrkesfaget i 1. praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av yrkesdidaktikklærer. Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent arbeidskrav får studenten ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Elektrofag, Ledelse av læreprosesser* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Vil bli publisert før studiestart.

LPYHS114 Helse og oppvekstfag, Ledelse av læreprosesser (Høst 2015–Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst) og 2. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning i yrkesfaget
- kunnskap om læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter for opplæringen og yrket
- kunnskap om differensieringstiltak og undervisningsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen i yrkesfaget

- kunnskap om minoritetsspråklige elevers behov for tilrettelegging av yrkesopplæringen

Ferdigheter

Studenten kan:

- tilpasse opplæringen i yrket til den enkelte elevs/lærlings forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder for å veilede elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- vurdere og dokumentere elevens læring (i faget/yrket) samt bistå eleven med refleksjon om eget behov for opplæring i yrket
- tolke læreplanverket i lys av ulike kunnskaps- og læringssyn
- formulere mål /læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring samt vurderingsformer som ivaretar yrkets egenart
- anvende relevante læremidler
- legge til rette for å utvikle grunnleggende ferdigheter i yrkesopplæringen
- kunne vurdere og iverksette relevante HMS-tiltak i opplæringen
- planlegge, gjennomføre og vurdere tverrfaglige og flerfaglige undervisningsopplegg med tanke på å yrkesrette undervisningen

Generell kompetanse

Studenten kan:

- delta konstruktivt, kritisk og aktivt i kollegasamarbeid på tvers av fag med tanke på yrkesretting av undervisningen
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevens/lærlingens faglige og personlige utvikling

Innhold

Yrkesdidaktikk: ledelse av læreprosesser fokuserer på ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet tar for seg ulike læringsarenaer, med særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Det omfatter kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte.

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i yrkesfaget, 12-15 sider

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i yrkesfaget i 1. praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av yrkesdidaktikklærer. Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent arbeidskrav får studenten ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Helse og oppvekstfag, Ledelse av læreprosesser* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Vil bli publisert før studiestart.

LPYBA114 Bygg- og anleggsteknikk, Ledelse av læreprosesser (Høst 2015–Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst) og 2. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning i yrkesfaget
- kunnskap om læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter for opplæringen og yrket
- kunnskap om differensieringstiltak og undervisningsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen i yrkesfaget

- kunnskap om minoritetsspråklige elevers behov for tilrettelegging av yrkesopplæringen

Ferdigheter

Studenten kan:

- tilpasse opplæringen i yrket til den enkelte elevs/lærlings forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder for å veilede elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- vurdere og dokumentere elevens læring (i faget/yrket) samt bistå eleven med refleksjon om eget behov for opplæring i yrket
- tolke læreplanverket i lys av ulike kunnskaps- og læringssyn
- formulere mål /læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring samt vurderingsformer som ivaretar yrkets egenart
- anvende relevante læremidler
- legge til rette for å utvikle grunnleggende ferdigheter i yrkesopplæringen
- kunne vurdere og iverksette relevante HMS-tiltak i opplæringen
- planlegge, gjennomføre og vurdere tverrfaglige og flerfaglige undervisningsopplegg med tanke på å yrkesrette undervisningen

Generell kompetanse

Studenten kan:

- delta konstruktivt, kritisk og aktivt i kollegasamarbeid på tvers av fag med tanke på yrkesretting av undervisningen
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevens/lærlingens faglige og personlige utvikling

Innhold

Yrkesdidaktikk: ledelse av læreprosesser fokuserer på ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet tar for seg ulike læringsarenaer, med særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Det omfatter kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Se generell del av studieplan for informasjon om samlinger og organisering.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte.

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i yrkesfaget, 12-15 sider

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i yrkesfaget i 1. praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av yrkesdidaktikklærer. Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent arbeidskrav får studenten ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Bygg- og anleggsteknikk, Ledelse av læreprosesser* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet Praktisk yrkespedagogikk.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Vil bli publisert før studiestart.

LPYPRAH14 Praksisperiode 1, 5 uker (Høst 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk del av *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studentenes læringsutbytte er gruppert under kompetanseområder som er angitt i nasjonale retningslinjer for utdanningen. Etter fullført praksisperiode skal studenten ha kompetanse på følgende områder:

1. Faglig kompetanse

innebærer at studenten

- har god kjennskap til opplæringens planer og styringsdokumenter
- har kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler, læringsarenaer og vurderingsformer
- kan bruke ulike arbeidsmåter og læringsressurser i undervisningen tilpasset yrkesfaget på ulike opplæringsarenaer

2. Pedagogisk- og fagdidaktisk kompetanse

innebærer at studenten:

- har kunnskap om klasseledelse

- har kunnskap om observasjons- og analysemetoder av elevers/lærlingers læring
- har kunnskap om elevenes/lærlingens forutsetninger og bakgrunn som utgangspunkt for læring
- kan planlegge, lede, gjennomføre og vurdere undervisning i samsvar med opplæringens planer
- kan observere elevers/lærlingers læringsarbeid og bruke aktuelle kartleggingsverktøy i undervisningen for å møte mangfold og elev/lærlingvariasjon gjennom differensiert opplæring
- har kunnskap om kulturelt mangfold og flerspråklighet i læringsmiljøet
- kan være tydelig leder og veileder i læringsarbeid ved å differensiere og variere arbeidsmåter etter opplæringens hensikt
- har kunnskap om lærerens roller

3. Sosial kompetanse innebærer at studenten:

- har kunnskap om kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser i læringsmiljøet
- kan kommunisere og samhandle med elever/lærlinger individuelt og i gruppe

4. Yrkesetisk kompetanse innebærer at studenten:

- kan diskutere undervisning og læring, yrkesopplæring og elever/lærlinger i lys av profesjonelle kvalitetskriterier og yrkesetiske prinsipper
- er punktlig, møter godt forberedt til undervisning og veiledning
- bidrar til å løse samarbeidsvansker på skolen
- har innsikt i egne holdninger
- fremstår som en god rollemodell og ivaretar lærerrollen i samsvar med verdier og normer som er nedfelt i den profesjonsetiske plattformen

5. Utviklings- og endringskompetanse innebærer at studenten:

- har innsikt i egen utvikling som lærer og kan vurdere egen lærerkompetanse og eget læringsbehov
- har utviklet bevissthet rundt egen kommunikasjons- og relasjonskompetanse

Innhold

Praksisperiode 1 har fokus på ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv. I denne delen av studiet får studentene innblikk i ulike læringsarenaer, med særlig fokus på pedagogiske, yrkesfaglige, yrkesdidaktiske og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever og/eller lærlinger. Studentene får kunnskap om og ferdigheter i kjerneoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling og klasse/gruppe.

Praksisopplæringen skal være allsidig og ha progresjon med stigende krav til selvstendighet og ansvar.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis

Praksisopplæringen i denne perioden tilsvarer en arbeidsinnsats på 25 arbeidsdager.

Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.

Lærerstudenten skal ha 8-12 undervisningstimer (praksistimer) i uken fordelt på det/de fag studenten har i yrkesdidaktikk i lærerutdanningen. Praksistimer er undervisningstimer, hvor studenten underviser, inngår som medunderviser eller foretar observasjon av praksislærer eller andre lærere ved praksisskolen. Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre, men det må sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.

Praksislæreren skal være til stede i studentens undervisning og følge studenten i opplæringen. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noe av studentens undervisning gjennomføres uten praksislærers tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel.

Ved starten av praksisopplæringen inngås en avtale om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Praksisopplæring på eget arbeidssted

Studenter som er i mer enn 50 % undervisningsstilling i skoleverket, kan benytte 25 dager av praksisopplæringen totalt (60 dager) på eget arbeidssted. Resterende praksis(25 dager) må tas på annen skole.

Dette arbeidet skal veiledes av en veileder oppnevnt av skolen. Omfanget av praksisopplæring på eget arbeidssted skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid i sin veiledning til å gi reaksjoner og synspunkter på planleggingen og etterarbeidet av kandidatens undervisning og læringsarbeid. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være i studentens undervisning. Tid til denne veiledningen settes til 15 timer i praksisperioden. I tillegg avsettes tid til evaluerings- og rapporteringsarbeid. Studenter som gjennomfører praksisopplæring på eget arbeidssted kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar på hverandres skoler/klasser og deler veiledere.

Informasjon om godtgjøring av veileder gjøres i forkant av praksis.

Veiledningstimer

I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal det avsettes 25 % av studentens undervisningstimer til praksislærers veiledningstimer. Dette utgjør ca. 3 timer pr. uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.

Disse veiledningstimene skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig oppfølging. Veiledningstiden skal brukes til å planlegge undervisningen, til midtveisevaluering og til en avsluttende evaluende samtale. En veiledningstime er på 45 min. + 15 min. forberedelse.

Midtveisevalueringen skal reflektere at studenten er på rett vei.

Midtveisevaluering kan foretas enten muntlig eller skriftlig.

Dersom det er tvil om studentens egnethet for å bli lærer ved midtveisevalueringen, må høgskolens praksisadministrasjon varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Forberedelse

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden, og omhandler

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- overordnede timeplaner/undervisningsplaner for aktuelle klasser, slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- veiledningstimenenes plassering i praksisperioden
- tidspunkt for midtveisevaluering
- deltakelse i samarbeidsmøter med kollegaer og eksterne samarbeidspartnere, foreldremøter

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Obligatorisk oppmøte

Det er møteplikt til alle aktiviteter i forbindelse med praksisopplæringen. Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere. Studenten har samme møteplikt som en ansatt lærer, og skal levere eventuell sykemelding på skolens kontor, samt til sin praksislærer.

Erstatningstid for mangelfull praksisopplæring

Hvis studenten har hatt for mye fravær pga. dokumentert sykdom, kan praksisledelse/studieleder i samarbeid med hovedkontakt evt. forlenge praksisoppholdet, slik at studenten får gjennomført sin praksisopplæring og uten å få sin lærerutdanning unødige forlenget.

2. Skriftliggjøring

Undervisningsplaner og praksisjournal

Planene for undervisningen skal skriftliggjøres etter nærmere retningslinjer og legges fram for praksislærer i forbindelse med førveiledning. Studentene skal også føre en praksisjournal. Undervisningsplaner og journal trekkes inn i undervisningen i yrkesdidaktikk og pedagogikk.

Eksamen

Praksislærer vurderer studentens praksisopplæring i samråd med skolens hovedkontakt.

Studentene skal vurderes i forhold til kompetanseområdene som beskrevet i læringsutbytte ovenfor. Disse framkommer også i praksisrapporten som praksisskolen sender til høgskolen etter endt praksisperiode.

På grunnlag av en samlet vurdering av studenten på disse områdene, gis studenten en samlet karakter bestått/ikke bestått.

Vurderingen uttrykkes skriftlig i en rapport og karakterskjema som sendes lærerutdanningen elektronisk. Rapporten skal fylles ut på de forskjellige vurderingspunktene og med bestått/ikke bestått som karakter. Rapporten sendes inn til Høgskolen senest to uker etter avsluttet praksis.

Skikkethetsvurdering

I tillegg til vurdering av studentenes praksiskompetanse skal det også finne sted en skikkethetsvurdering av studentene. (Jfr. FOR 2006-06-30 nr 859: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, § 1 - 3, spesielt).

Kriteriene for skikkethetsvurdering er lagt inn i rapporten som praksislærer sender til høgskolen.

Se også HiØs nettsider for skikkethetsvurdering som beskriver prosedyrer ved skikkethetsaker.

Oppfølging fra høgskolens faglærere

Studentene og praksisskolen følges opp av en av høgskolens faglærere (didaktikk- eller pedagogikklærer) i praksisperiodene. Faglæreren skal normalt ha en samtale med studenten på praksisskolen i minst en av periodene. Faglæreren er ansvarlig for å finne tidspunkt for en treparts-samtale mellom student(er), praksislærer og faglærer. Etter nærmere avtale kan høgskolens faglærer observere noe av studentens undervisning. Det er utarbeidet et rapporteringsskjema for faglærer.

Viktige dokumenter relatert til praksisopplæring

På studiets [praksis-nettsider](#) er det samlet en rekke dokumenter som er viktige for praksisopplæringen. Her finnes blant annet følgende dokumenter:

- Kriterier for [skikkethetsvurdering](#) (Utdrag fra Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning)
- Mal for undervisningsplanlegging
- Mal for praksisrapport fra praksisskole med vurdering av studenten med begrunnelse - skal sendes Høgskolen senest to uker etter avsluttet praksis.
- Faglærerrapport fra høgskolen - om veiledningen. Rapport fra faglærer på HiØ.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Evaluering av praksisopplæringen skjer i forbindelse med skriftlige evalueringer midtveis i studieforløpet og på slutten av studiet.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 02:48:30

LPYPRAHV14 Praksis på ungdomstrinnet, 2 uker (Vår 2016–Høst 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk del av *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

Denne praksisopplæringen foregår normalt i en periode på fem dager i løpet av 2. semester og i en periode på fem dager i løpet av 3. semester.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

- har innsikt i overgangen mellom ungdomstrinn og videregående opplæring
- har kunnskap om faget utdanningsvalg
- har kjennskap til ungdomsskolens særtrekk som organisasjon og læringsarena
- har kunnskap om skole-hjem-samarbeid på ungdomstrinnet

Ferdigheter

- kan delta i og reflektere over aktiviteter knyttet til faget utdanningsvalg og andre fag i ungdomsskolen

- kan observere og reflektere over læringsaktiviteter og arbeidsmåter i faget utdanningsvalg og andre fag

Generell kompetanse

- kan samarbeide og samhandle på tvers av fag og opplæringsarenaer
- kan se sammenhenger i elevenes/lærlingenes utdanningsløp

Innhold

Denne praksisopplæringsperioden foregår i ungdomsskolen med spesielt fokus på overgangsfasen til videregående opplæring. Utdanningsvalg og aktiviteter knyttet til relevante fagområder vil være utgangspunkt for praksisopplæringen.

Undervisnings- og læringsformer

Lærerstudenten skal være 10 dager i ungdomsskolen med fokus på utdanningsvalg og andre aktiviteter som gir innsikt i overgangsfasen mellom ungdomstrinn og videregående opplæring. Normalt vil fem dager gjennomføres i 2. semester og fem dager gjennomføres i 3. semester.

Det legges opp til at studentene gjennomfører denne praksisperioden i grupper på 3-5 studenter.

Praksisopplæringen kan bestå av observasjon, undervisning eller andre typer deltakelse i skolens undervisnings- og læringsarbeid.

Undervisningsplaner og praksisjournal

Planene for undervisningen skal skriftliggjøres etter nærmere retningslinjer. Studentene skal også føre en praksisjournal. Undervisningsplaner og journal trekkes inn i undervisningen i yrkesdidaktikk og pedagogikk.

Veiledning fra høskolens faglærere

Studenten skal ha praksissamtaler med faglærer fra høskolen om denne perioden, lagt til en samling enten i gruppe eller individuelt.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Møteplikt

Det er møteplikt til alle aktiviteter i forbindelse med praksisopplæringen. Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere. Studenten har samme møteplikt som en ansatt lærer, og skal levere eventuell sykemelding på skolens kontor, samt til sin praksislærer.

Erstatningstid for mangelfull praksisopplæring

Hvis studenten har hatt for mye fravær pga. dokumentert sykdom, kan praksisledelse/studieleder i samarbeid med hovedkontakt evt. forlenge praksisoppholdet, slik at studenten får gjennomført sin praksisopplæring og uten å få sin lærerutdanning unødig forlenget.

Eksamen

Høskolens faglærere vurderer studentens praksisopplæring til bestått/ikke bestått i samråd med praksisskolen basert på læringsutbyttebeskrivelsene.

I tillegg til felles eksamen (se emnebeskrivelse for *Praktisk yrkespedagogikk*) skal det også finne sted en skikkethetsvurdering av studentene. (Jfr. FOR 2006-06-30 nr 859: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, § 1 - 3, spesielt).

Se også [HiØs nettsider for skikkethetsvurdering](#) som beskriver prosedyrer ved skikkethetsaker.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Evaluering av praksisopplæringen skjer i forbindelse med skriftlige evalueringer midtveis i studieforløpet og på slutten av studiet.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 02:49:13

LPYRM214 Restaurant- og matfag, Skolen i samfunnet (Høst 2016–Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

3. og 4. semester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten skal:

- forstå og begrunne yrkets plass i skolen og samfunnet
- kunne se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- ha kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for elevenes framtidige profesjons- og yrkesutøvelsen
- ha kunnskap om overganger i utdanningsløpet
- ha kunnskap om og innsikt i miljøkonsekvensene av yrkesutøvelsen og motivere for praksis som kan bidra til en økologisk og bærekraftig utvikling

Ferdigheter

Studenten kan:

- forberede elevene til et framtidig yrkesliv
- bruke og henvise til forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesdidaktisk utviklingsarbeid
- analysere og ta hensyn til kompetansebehov i samfunnet og arbeidslivet
- forstå opplæringsbehovene hos unge med ulik kulturell bakgrunn
- anvende yrkesdidaktiske og teknologiske ferdigheter i tråd med endringer i samfunnet og yrket
- legge til rette for gode overganger i utdanningsløpet for å forebygge frafall
- kunne knytte kontakter og bruke bedrifter og virksomheter som opplæringsarenaer for å realisere et variert, relevant og tilpasset opplæringstilbud

Generell kompetanse

Studenten kan

- skape et godt læringsmiljø og ha et bevisst og aktivt forhold til yrkesetiske spørsmål
- via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- analysere og se egne behov for kompetanseheving og arbeide for å heve egen kompetanse

Innhold

I *Yrkesdidaktikk: skolen i samfunnet* er fokus på skolen i samfunnet og på kompetanse til å lede til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet omfatter opplæringsforhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Muntlig framføring av tema/emne på bakgrunn av erfaringer fra 2. praksisperiode

Vurdering: godkjent/ikke godkjent. Dersom framføringen vurderes til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk som må gjennomføres innen en gitt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Restaurant- og matfag, Skolen i samfunnet* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktiskyrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturliste fremgår av generell del av studieplanen.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 02:49:00

LPYTIP214 Teknikk og industriell produksjon, Skolen i samfunnet (Høst 2016–Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

3. og 4. semester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten skal:

- forstå og begrunne yrkets plass i skolen og samfunnet
- kunne se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- ha kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for elevenes framtidige profesjons- og yrkesutøvelsen
- ha kunnskap om overganger i utdanningsløpet
- ha kunnskap om og innsikt i miljøkonsekvensene av yrkesutøvelsen og motivere for praksis som kan bidra til en økologisk og bærekraftig utvikling

Ferdigheter

Studenten kan:

- forberede elevene til et framtidig yrkesliv
- bruke og henvise til forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesdidaktisk utviklingsarbeid
- analysere og ta hensyn til kompetansebehov i samfunnet og arbeidslivet
- forstå opplæringsbehovene hos unge med ulik kulturell bakgrunn
- anvende yrkesdidaktiske og teknologiske ferdigheter i tråd med endringer i samfunnet og yrket
- legge til rette for gode overganger i utdanningsløpet for å forebygge frafall
- kunne knytte kontakter og bruke bedrifter og virksomheter som opplæringsarenaer for å realisere et variert, relevant og tilpasset opplæringstilbud

Generell kompetanse

Studenten kan

- skape et godt læringsmiljø og ha et bevisst og aktivt forhold til yrkesetiske spørsmål
- via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- analysere og se egne behov for kompetanseheving og arbeide for å heve egen kompetanse

Innhold

I *Yrkesdidaktikk: skolen i samfunnet* er fokus på skolen i samfunnet og på kompetanse til å lede til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet omfatter opplæringsforhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Muntlig framføring av tema/emne på bakgrunn av erfaringer fra 2. praksisperiode

Vurdering: godkjent/ikke godkjent. Dersom framføringen vurderes til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk som må gjennomføres innen en gitt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Teknikk og industriell produksjon, Skolen i samfunnet* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturliste fremgår av generell del av studieplanen.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 02:49:01

LPYDH214 Design og håndverk, Skolen i samfunnet (Høst 2016–Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

3. og 4. semester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten skal:

- forstå og begrunne yrkets plass i skolen og samfunnet
- kunne se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- ha kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for elevenes framtidige profesjons- og yrkesutøvelsen
- ha kunnskap om overganger i utdanningsløpet
- ha kunnskap om og innsikt i miljøkonsekvensene av yrkesutøvelsen og motivere for praksis som kan bidra til en økologisk og bærekraftig utvikling

Ferdigheter

Studenten kan:

- forberede elevene til et framtidig yrkesliv
- bruke og henvise til forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesdidaktisk utviklingsarbeid
- analysere og ta hensyn til kompetansebehov i samfunnet og arbeidslivet
- forstå opplæringsbehovene hos unge med ulik kulturell bakgrunn
- anvende yrkesdidaktiske og teknologiske ferdigheter i tråd med endringer i samfunnet og yrket
- legge til rette for gode overganger i utdanningsløpet for å forebygge frafall
- kunne knytte kontakter og bruke bedrifter og virksomheter som opplæringsarenaer for å realisere et variert, relevant og tilpasset opplæringstilbud

Generell kompetanse

Studenten kan

- skape et godt læringsmiljø og ha et bevisst og aktivt forhold til yrkesetiske spørsmål
- via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- analysere og se egne behov for kompetanseheving og arbeide for å heve egen kompetanse

Innhold

I *Yrkesdidaktikk: skolen i samfunnet* er fokus på skolen i samfunnet og på kompetanse til å lede til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet omfatter opplæringsforhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Muntlig framføring av tema/emne på bakgrunn av erfaringer fra 2. praksisperiode

Vurdering: godkjent/ikke godkjent. Dersom framføringen vurderes til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk som må gjennomføres innen en gitt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Design og håndverk, Skolen i samfunnet* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturliste fremgår av generell del av studieplanen.

LPYELE214 Elektrofag, Skolen i samfunnet (Høst 2016–Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

3. og 4. semester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten skal:

- forstå og begrunne yrkets plass i skolen og samfunnet
- kunne se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- ha kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for elevenes framtidige profesjons- og yrkesutøvelsen
- ha kunnskap om overganger i utdanningsløpet
- ha kunnskap om og innsikt i miljøkonsekvensene av yrkesutøvelsen og motivere for praksis som kan bidra til en økologisk og bærekraftig utvikling

Ferdigheter

Studenten kan:

- forberede elevene til et framtidig yrkesliv
- bruke og henvise til forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesdidaktisk utviklingsarbeid
- analysere og ta hensyn til kompetansebehov i samfunnet og arbeidslivet
- forstå opplæringsbehovene hos unge med ulik kulturell bakgrunn
- anvende yrkesdidaktiske og teknologiske ferdigheter i tråd med endringer i samfunnet og yrket
- legge til rette for gode overganger i utdanningsløpet for å forebygge frafall
- kunne knytte kontakter og bruke bedrifter og virksomheter som opplæringsarenaer for å realisere et variert, relevant og tilpasset opplæringstilbud

Generell kompetanse

Studenten kan

- skape et godt læringsmiljø og ha et bevisst og aktivt forhold til yrkesetiske spørsmål
- via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- analysere og se egne behov for kompetanseheving og arbeide for å heve egen kompetanse

Innhold

I *Yrkesdidaktikk: skolen i samfunnet* er fokus på skolen i samfunnet og på kompetanse til å lede til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet omfatter opplæringsforhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Muntlig framføring av tema/emne på bakgrunn av erfaringer fra 2. praksisperiode

Vurdering: godkjent/ikke godkjent. Dersom framføringen vurderes til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk som må gjennomføres innen en gitt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Elektrofag, Skolen i samfunnet* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktiskyrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturliste fremgår av generell del av studieplanen.

LPYHS214 Helse og oppvekstfag, Skolen i samfunnet (Høst 2016–Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

3. og 4. semester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten skal:

- forstå og begrunne yrkets plass i skolen og samfunnet
- kunne se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- ha kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for elevenes framtidige profesjons- og yrkesutøvelsen
- ha kunnskap om overganger i utdanningsløpet
- ha kunnskap om og innsikt i miljøkonsekvensene av yrkesutøvelsen og motivere for praksis som kan bidra til en økologisk og bærekraftig utvikling

Ferdigheter

Studenten kan:

- forberede elevene til et framtidig yrkesliv
- bruke og henvise til forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesdidaktisk utviklingsarbeid
- analysere og ta hensyn til kompetansebehov i samfunnet og arbeidslivet
- forstå opplæringsbehovene hos unge med ulik kulturell bakgrunn
- anvende yrkesdidaktiske og teknologiske ferdigheter i tråd med endringer i samfunnet og yrket
- legge til rette for gode overganger i utdanningsløpet for å forebygge frafall
- kunne knytte kontakter og bruke bedrifter og virksomheter som opplæringsarenaer for å realisere et variert, relevant og tilpasset opplæringstilbud

Generell kompetanse

Studenten kan

- skape et godt læringsmiljø og ha et bevisst og aktivt forhold til yrkesetiske spørsmål
- via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- analysere og se egne behov for kompetanseheving og arbeide for å heve egen kompetanse

Innhold

I *Yrkesdidaktikk: skolen i samfunnet* er fokus på skolen i samfunnet og på kompetanse til å lede til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet omfatter opplæringsforhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Muntlig framføring av tema/emne på bakgrunn av erfaringer fra 2. praksisperiode

Vurdering: godkjent/ikke godkjent. Dersom framføringen vurderes til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk som må gjennomføres innen en gitt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Helse og oppvekstfag, Skolen i samfunnet* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk yrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturliste fremgår av generell del av studieplanen.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 02:48:59

LPYBA214 Bygg- og anleggsteknikk, Skolen i samfunnet (Høst 2016–Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske yrkesdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

3. og 4. semester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten skal:

- forstå og begrunne yrkets plass i skolen og samfunnet
- kunne se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- ha kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for elevenes framtidige profesjons- og yrkesutøvelsen
- ha kunnskap om overganger i utdanningsløpet
- ha kunnskap om og innsikt i miljøkonsekvensene av yrkesutøvelsen og motivere for praksis som kan bidra til en økologisk og bærekraftig utvikling

Ferdigheter

Studenten kan:

- forberede elevene til et framtidig yrkesliv
- bruke og henvise til forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesdidaktisk utviklingsarbeid
- analysere og ta hensyn til kompetansebehov i samfunnet og arbeidslivet
- forstå opplæringsbehovene hos unge med ulik kulturell bakgrunn
- anvende yrkesdidaktiske og teknologiske ferdigheter i tråd med endringer i samfunnet og yrket
- legge til rette for gode overganger i utdanningsløpet for å forebygge frafall
- kunne knytte kontakter og bruke bedrifter og virksomheter som opplæringsarenaer for å realisere et variert, relevant og tilpasset opplæringstilbud

Generell kompetanse

Studenten kan

- skape et godt læringsmiljø og ha et bevisst og aktivt forhold til yrkesetiske spørsmål
- via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- analysere og se egne behov for kompetanseheving og arbeide for å heve egen kompetanse

Innhold

I *Yrkesdidaktikk: skolen i samfunnet* er fokus på skolen i samfunnet og på kompetanse til å lede til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Første del av emnet er en fellesdel for alle som tar praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, den andre delen er en fordypning i studentenes yrkesbakgrunn. Emnet omfatter opplæringsforhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

For mer informasjon om samlinger og organisering, se generell del av studieplanen.

Praksis

Det er 25 dager praksisopplæring i skoler/opplæringsinstitusjoner knyttet til emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Det er tillatt med 20 % fravær.

2) Muntlig framføring av tema/emne på bakgrunn av erfaringer fra 2. praksisperiode

Vurdering: godkjent/ikke godkjent. Dersom framføringen vurderes til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk som må gjennomføres innen en gitt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Bygg- og anleggsteknikk, Skolen i samfunnet* inngår i en felles eksamen for studiet PPU-Y. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktiskyrkespedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturliste fremgår av generell del av studieplanen.

LPYPRAV14 Praksisperiode 2, 5 uker (Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk del av *Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid*.

Undervisningssemester

4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studentenes læringsutbytte er gruppert under kompetanseområder som er angitt i nasjonale retningslinjer for utdanningen. Etter fullført praksisperiode skal studenten ha kompetanse på følgende områder:

1. Faglig kompetanse

 innebærer at studenten

- har kunnskap om skolen/opplæringsarenaen som organisasjon og samfunnsinstitusjon
- har kunnskap om ungdomskulturer og ungdoms utvikling
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen/opplæringen
- kan bidra til faglig utvikling av egen skole i forhold til samfunnets utvikling og behov

2. Pedagogisk- og fagdidaktisk kompetanse

 innebærer at studenten:

- kan anvende kommunikasjonsformer, undervisningsmetoder og arbeidsformer som er bevisst elevs/lærlings mangfold
- kan planlegge, lede, gjennomføre og vurdere undervisning i samarbeid med kollegaer, representanter fra yrkesfeltet/bedrifter og andre aktører i opplæringen
- kan samarbeide med elever/lærlinger, kollegaer, skoleledelse, foresatte, representanter fra yrkesfeltet/bedrifter og andre aktører i opplæringen om utvikling av opplæringen og læringsmiljø
- har kunnskap om samarbeid med kollegaer, foresatte, eksterne samarbeidspartnere og lokalmiljø
- har kunnskap om utvikling av godt hjem-skole-samarbeid
- kan vurdere skolen/opplæringen i forhold til samfunnsmandatet
- har kunnskap om lærerens roller i et samfunn og arbeidsliv preget av mangfold

3. Sosial kompetanse

innebærer at studenten:

- kan kommunisere og samarbeide på en inkluderende måte med enkeltelever og elevgrupper
- kan bygge gode relasjoner til elever, kollegaer, foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere

4. Yrkesetisk kompetanse

innebærer at studenten:

- er punktlig, møter godt forberedt til undervisning og veiledning
- bidrar til å løse samarbeidsvansker og mobbing på skolen
- har innsikt i egne holdninger
- fremstår som en god rollemodell og ivaretar lærerrollen i samsvar med verdier og normer som er nedfelt i den profesjonsetiske plattformen

5. Utviklings- og endringskompetanse

innebærer at studenten:

- kan ha kritisk distanse til egen yrkesutøvelse og har kunnskap, engasjement og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidig arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører
- kan bruke relevant teori og forsknings- og utviklingsarbeid for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid

Innhold

Praksisperiode 2 fokuserer på skolen i samfunnet og skal gi kompetanse til å lede til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv. Sentrale elementer er forhold til ungdomskultur, ledelses-, samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt. Studentene skal bidra til å videreutvikle lærings- og organisasjonskultur ved egen arbeidsplass.

Praksisopplæringen skal være allsidig og ha progresjon med stigende krav til selvstendighet og ansvar.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis

Praksisopplæringen i denne perioden tilsvarer en arbeidsinnsats på 25 arbeidsdager.

Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.

Lærerstudenten skal ha 8-12 undervisningstimer (praksistimer) i uken fordelt på det/de fag studenten har i yrkesdidaktikk i lærerutdanningen. Praksistimer er undervisningstimer, hvor studenten underviser, inngår som medunderviser eller foretar observasjon av praksislærer eller andre lærere ved praksisskolen. Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre, men det må sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.

Praksislæreren skal være til stede i studentens undervisning og følge studenten i opplæringen. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noe av studentens undervisning gjennomføres uten praksislærers tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel.

Ved starten av praksisopplæringen inngås en avtale om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Praksisopplæring på eget arbeidssted

Studenter som er i mer enn 50 % undervisningsstilling i skoleverket, kan benytte 25 dager av praksisopplæringen totalt (60 dager) på eget arbeidssted.

Dette arbeidet skal veiledes av en veileder oppnevnt av skolen. Omfanget av praksisopplæring på eget arbeidssted skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid i sin veiledning til å gi reaksjoner og synspunkter på planleggingen og etterarbeidet av studentens undervisning og læringsarbeid. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være i kandidatens undervisning. Tid til denne veiledningen settes til 15 timer i praksisperioden, lønnet i veileders lønns plassering. I tillegg avsettes tid til evaluerings- og rapporteringsarbeid. Dette arbeidet lønnes også av høgskolen. Studenter som gjennomfører praksisopplæring på eget arbeidssted kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar på hverandres skoler/klasser og deler veiledere.

Veiledningstimer

I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal det avsettes 25 % av studentens undervisningstimer til praksislærers veiledningstimer. Dette utgjør ca. 3 timer pr. uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.

Disse veiledningstimene skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig oppfølging. Veiledningstiden skal brukes til å planlegge undervisningen, til midtveisevaluering og til en avsluttende evaluerende samtale. En veiledningstime er på 45 min. + 15 min. forberedelse. Midtveisevalueringen skal reflektere at studenten er på rett vei.

Dersom det er tvil om studentens egnethet for å bli lærer ved midtveisevalueringen, må høgskolens praksisadministrasjon varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Forberedelse

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden, og omhandler

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- overordnede timeplaner/undervisningsplaner for aktuelle klasser, slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- veiledningstimenes plassering i praksisperioden
- tidspunkt for midtveisevaluering
- deltakelse i samarbeidsmøter med kollegaer og eksterne samarbeidspartnere, foreldremøter

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Obligatorisk oppmøte

Det er møteplikt til alle aktiviteter i forbindelse med praksisopplæringen. Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere. Studenten har samme møteplikt som en ansatt lærer, og skal levere eventuell sykemelding på skolens kontor, samt til sin praksislærer.

Erstatningstid for mangelfull praksisopplæring

Hvis studenten har hatt for mye fravær pga. dokumentert sykdom, kan praksisledelse/studieleder i samarbeid med hovedkontakt evt. forlenge praksisoppholdet, slik at studenten får gjennomført sin praksisopplæring og uten å få sin lærerutdanning unødige forlenget.

2. Skriftliggjøring

Undervisningsplaner og praksisjournal

Planene for undervisningen skal skriftliggjøres etter nærmere retningslinjer og legges fram for praksislærer i forbindelse med førveiledning. Studentene skal også føre en praksisjournal. Undervisningsplaner og journal trekkes inn i undervisningen i yrkesdidaktikk og pedagogikk.

Eksamen

Praksislærer vurderer studentens praksisopplæring i samråd med skolens hovedkontakt. Studentene skal vurderes i forhold til kompetanseområdene som beskrevet i læringsutbytte ovenfor. Disse framkommer også i praksisrapporten som praksisskolen sender til høgsolen etter endt praksisperiode.

På grunnlag av en samlet vurdering av studenten på disse områdene, gis studenten en samlet karakter bestått/ikke bestått.

Vurderingen uttrykkes skriftlig i en rapport og karakterskjema som sendes lærerutdanningen elektronisk. Rapporten skal fylles ut på de forskjellige vurderingspunktene og med bestått/ikke bestått som karakter. Rapporten sendes inn til Høgsolen senest to uker etter avsluttet praksis.

Skikkethetsvurdering

I tillegg til vurdering av studentenes praksiskompetanse skal det også finne sted en skikkethetsvurdering av studentene. (Jfr. FOR 2006-06-30 nr 859: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, § 1 – 3, spesielt). Kriteriene for skikkethetsvurdering er lagt inn i rapporten som praksislærer sender til høgsolen.

Se også HiØs nettsider for skikkethetsvurdering som beskriver prosedyrer ved skikkethetsaker.

Oppfølging fra høgsolens faglærere

Studentene og praksisskolen følges opp av høgsolens faglærere (didaktikk- eller pedagogikklærer) i praksisperiodene. Faglæreren skal normalt ha en samtale med studenten på praksisskolen i minst en av periodene. Faglæreren er ansvarlig for å finne tidspunkt for en treparts-samtale mellom student(er), praksislærer og faglærer. Etter nærmere avtale kan høgsolens faglærer observere noe av studentens undervisning. Det er utarbeidet et rapporteringsskjema for faglærer.

Viktige dokumenter relatert til praksisopplæring

På studiets [praksis-nettsider](#) er det samlet en rekke dokumenter som er viktige for praksisopplæringen. Her finnes blant annet følgende dokumenter:

- Kriterier for [skikkethetsvurdering](#) (Utdrag fra Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning)
- Mal for undervisningsplanlegging
- Mal for praksisrapport fra praksisskole med vurdering av studenten med begrunnelse - skal sendes Høgsolen senest to uker etter avsluttet praksis.
- Faglærerrapport fra høgsolen – om veiledningen. Rapport fra faglærer på HiØ.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Evaluering av praksisopplæringen skjer i forbindelse med skriftlige evalueringer midtveis i studieforløpet og på slutten av studiet.